

Rozważania teoretyczne – istniejącego od 1973 r. w Międzyuczelnianym Instytucie Filozofii i Socjologii UMCS – Zakładu Filozofii Kultury koncentrują się na siedmiu następujących zagadnieniach:

- formy obecności człowieka w wytwarzanych przez niego rzeczach (*ergantropia*),
- rola spotkań w rozwoju kultury (*inkontrologia*),
- wielocząstkowa i policentryczna struktura podmiotu kultury,
- czas i przestrzeń w kulturze,
- części składowe kultury i relacje zachodzące pomiędzy poszczególnymi dziedzinami,
- rola ateizmu w dziejach kultury i formy roztapiania religii w kulturze świeckiej,
- filozoficzne treści muzyki.

Zagadnieniom tym podporządkowane są prace historyczne z dziejów filozofii kultury. W pracach filozofów kultury szukamy przede wszystkim narzędzi pojęciowych, które mogą być przydatne do rozwiązywania stawianych przez nas pytań (*metoda centralnych kategorii*).

O wcześniejszych etapach pracy Zakładu Filozofii Kultury informują tytuły naszych – wydawanych przez UMCS – prac zbiorowych: 500-lecie Grzegorza z Sanoka (1979), Czas w kulturze (1983), Studia z inkontrologii (1984), W 400-lecie urodzin Vaniniego (1985), Filozofia przestrzeni (1985), Struktura podmiotu (1988), Filozofia warsztatu (w druku).

Niniejszy tom jest więc ósmą pracą zbiorową Zakładu Filozofii Kultury. Składa się z 17 prac podzielonych na dwa działy: teoretyczny i historyczny. W części teoretycznej szukamy odpowiedzi m. in. na następujące pytania:

- co to jest filozofia kultury? (A. Nowicki),
- jakie są formy obecności kompozytora w dziele muzycznym (B. Buczek),
- co to jest środowisko? (M. Chymuk),
- czym jest kultura filozoficzna? (G. Głuchowski),
- czym jest kultura prawna (Cz. Gryko),
- czym jest hipoteza metakulturalna? (B. Porena),
- jaki jest wkład marksizmu włoskiego do filozofii kultury (G. Papuli),
- jakie funkcje pełni przestrzeń społeczna? (S. Symotiuk).

W części historycznej omawiany jest wkład do filozofii kultury takich myślicieli jak: Szymon Starowolski (P. Szydłowski), Roman Ingarden (Z. Majewska), Józef Chalasiński (Cz. Gryko), Izydora Dąmbska (I. Bober), Józef Tischner (K. Wiczorek), Bogdan Suchodolski (B. Truchlińska), Alberto Caracciolo (B. Tęcza), Carl R. Rogers (I. Łyp). Zakończenie tomu stanowi Kronika prac Ogólnopolskiego Zespołu Filozofii Kultury i Filozofii Polskiej XX wieku. Spośród 15 autorów: 8 jest pracownikami UMCS, 5 pracownikami uczelni pozalubelskich (Katowice, Kielce, Kraków) a 2 profesorami włoskimi (Giovanni Papuli i Boris Porena), którzy byli naszymi gośćmi w Lublinie.

Andrzej Nowicki